

УДК 342.1

Ігор Іванович СЕНЧУК,

доцент кафедри загальноправових

дисциплін факультету № 6

Харківського національного університету внутрішніх справ,

кандидат юридичних наук;

ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-0025-8143>

РОЛЬ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ У ЗДІЙСНЕННІ ФУНКЦІЙ ДЕРЖАВИ

Побудова України як демократичної, соціальної, правової держави передбачає утворення відповідного державного апарату, діяльність якого повною мірою забезпечувала б виконання завдань та функцій, що стоять перед сучасною державою. В наш час держава здійснює безліч різних внутрішніх і зовнішніх, основних і додаткових, постійних і тимчасових функцій, – економічну, соціальну, екологічну, культурну, інформаційну тощо, які становлять єдність змісту, форм і методів здійснення державної влади в певній сфері діяльності. З усієї сукупності цих завдань можна виділити такі, що визначають її сутність, без яких вона не може повноцінно діяти, наприклад, забезпечити перехід до ринкових відносин, гарантувати свободу підприємництва та вільної конкуренції, створити умови для реалізації кожною особою права бути власником, провести політичну реформу в інтересах народу для подальшої демократизації політичної системи.

Роль держави в суспільному житті яскраво виявляється в її функціях. Проте, для належного забезпечення функціонування держави потрібен спеціальний механізм. До цього механізму захисту держави можна віднести систему правоохоронних органів. Водночас, слід зазначити що правоохоронні органи – це державні органи, основною (спеціальною) функцією яких є забезпечення законності та охорона правопорядку, боротьба з правопорушеннями, охорона законних прав та інтересів громадян, юридичних осіб, суспільства і держави в цілому. До них належать органи прокуратури, органи внутрішніх справ, служби безпеки, органи охорони державних кордонів, державної податкової служби, державної контрольно-ревізійної служби та ін.

До системи правоохоронних органів належать деякі інші державні установи й громадські організації, які, відповідно до законодавства, наділені значними повноваженнями у сфері правоохоронної діяльності, хоча в цілому їх функції не зводяться до останньої, а також не забезпечуються можливістю застосування

державного примусу. Серед таких установ та організацій слід звернути особливу увагу на органи юстиції та адвокатури.

Зміст правоохоронної діяльності визначається правоохоронною функцією держави. Така діяльність здійснюється у межах правоохоронних відносин та має відповідати їх принципам.

Державно-владна діяльність правоохоронних органів виражається в тому, що вони як частина механізму держави володіють компетенцією розгляду різного роду юридичних справ та спираються на можливість застосування державного примусу.

Правоохоронна діяльність за своєю структурою може бути поділена на:

- попередження виникнення умов і причин суспільно небезпечних явищ;

- припинення процесу їх розвитку;

- ліквідацію наслідків таких явищ.

Правоохоронні органи беруть участь у здійсненні як внутрішніх, так і зовнішніх функцій держави.

Прокуратура як специфічний орган державного управління виконує такі завдання та функції:

- підтримання державного обвинувачення в суді;

- представництво інтересів громадянина або держави в суді;

- нагляд за додержанням законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність, досудове слідство, дізнання;

- нагляд за додержанням законів під час виконання судових рішень у кримінальних справах, а також вжиття інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян.

Служба безпеки як державний правоохоронний орган спеціального призначення виконує такі завдання та функції:

- захист незалежності, територіальної цілісності та обороноздатності країни від розвідувально-підривної діяльності спецслужб іноземних держав;

- захист незалежності, територіальної цілісності та обороноздатності країни від підривної діяльності з боку власних злочинних організацій, груп людей чи навіть окремих осіб;

- боротьба з організованою злочинністю, мафією, корупцією, які становлять загрозу життєво важливим інтересам.

Державні служби (інспекції, адміністрації) – санітарні, податкові, протипожежні та інші – спеціальні державні органи, що виконують функції контролю та нагляду за дотриманням підприємствами, організаціями, установами, посадовими особами та громадянами окремих, встановлених відповідними актами правил: санітарних, податкових, ветеринарних та ін.

Органи внутрішніх справ – правоохоронні органи, які виконують такі функції:

- економічні – діяльність щодо захисту власності, економіки в цілому від злочинних посягань та ін.;
- екологічні
- охорони правопорядку – патрульної поліції;
- співробітництва у забезпеченні світового порядку – участь у діяльності Інтерполу.

Органи юстиції – органи виконавчої влади, призначенням яких є організація здійснення державної правової політики:

- розробка проектів законів, здійснення систематизації законодавства;
- забезпечення організаційної діяльності судів;
- керівництво нотаріатом, судово-експертними установами, державною виконавчою службою та ін.;
- організація правового навчання населення;
- реєстрація політичних партій та інших об'єднань громадян, а також нормативних актів міністерств та відомств.

Отже, можемо констатувати, що в умовах перехідного періоду робота правоохоронних органів стає одним з пріоритетних напрямків державної діяльності. Виражаючи сутність сучасної держави, вона спрямована на вирішення завдань щодо забезпечення охорони конституційного ладу, прав і свобод громадян, усіх установлених та врегульованих правом суспільних відносин. Тому належна її реалізація повинна стати запорукою гармонійного розвитку суспільства та побудови правової держави.

Одержано 12.10.2017

УДК 342.72

Віталій Олександрович СЕРЬОГІН,

професор кафедри конституційного

і муніципального права юридичного факультету

Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна,

доктор юридичних наук, професор

ГРУПОВИЙ ПРОФАЙЛІНГ ЯК ЗАГРОЗА ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРАЙВЕСІ

Використання інтернет-сайтів, як правило, є безкоштовним, тобто інформація на них зазвичай доступна без будь-яких витрат. Проте останнім часом існує тенденція до того, що багато компаній, котрі працюють в Інтернеті, надають доступ до своїх веб-сайтів